

4. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ: Педагогічна думка, 2009. 520 с.

5. Попович М. Роль філософії у духовному розвитку людства. Толерантність як соціогуманітарна проблема сучасності: матеріали III Міжнародної науково-теоретичної конференції (Житомир, 19–20 травня 2011 р.). Житомир, 2011. С. 16.

6. Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (10–11 вересня 2020 р., м. Тернопіль) ; за заг. ред. В. П. Кравця, О. М. Кікінежді. Тернопіль : ТНПУ, 2020. 288 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-101>

Кісла Г. О.

*кандидат філософських наук, доцент,
Український державний університет імені М. П. Драгоманова*

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Сучасний світ надає людству можливість визнання комунікації основним конструктом соціального життя. Сучасність пропонує розглядати наступні рівні комунікацій з урахуванням особливостей інтеграційних європейських процесів, міжетнонаціональні комунікації, міжсоціальні, міжпрофесійні, міжполітичні комунікації.

Глобалізація як основний тренд розвитку сучасного світу передбачає інтеграцію соціальних спільнот самого різного рівня організації, від країн, держав до мікроспільнот рівня субкультур. Інтеграція в свою чергу базується на комунікаціях, які мають різні рівні презентації, але їх можна усі об’єднувати, на нашу думку, в міжкультурні комунікації. Сучасний світ надає людям можливості відчувати присутність одне одного находячись на різних континентах, тому що он лайн комунікації складають «реальну ілюзію» відсутності географічного простору. Також сучасний світ надає людству можливість визнання комунікації основним конструктом соціального життя.

З урахування різних рівнів презентації складаються наступні комунікації: *міжетнонаціональні комунікації* (комунікації між різними етнонаціональними культурами – українська, польська, французька, іспанська і.т.п), *міжсоціальні комунікації*, які визначаються в першу чергу соціальним статусом в суспільстві (комунікації між соціальними

групами роботодавців і найманих робітників, між соціальними групами япії і провінціалів, між високим, середнім, низьким класами), *міжпрофесійні комунікації* (між освітянами, лікарями, робітниками інформаційних технологій–ІТ, військовими, науковцями), *міжполітичні комунікації* (між представниками різних політичних партій і ідеологій: соціалістами, соціал-демократами, консерваторами, лібералами).

Міжкультурна комунікація в науковому середовищі тиражовано визначається як символічний процес обміну, за допомогою якого індивіди, соціальні групи, з двох або більше різних культурних систем обговорюють спільні значення в інтерактивній ситуації. Концепція Європейського Союзу «єдність у різноманітті», з точки зору самого «міжкультурного діалогу», породжує ідеї миру та солідарності, які є одними з основних цінностей світової спільноти [1, с. 92].

Існуючий серед інших комунікативний підхід трактує європейську інтеграцію як процес створення соціальних спільнот за допомогою ефективної взаємодії між їхніми членами у різних галузях. У результаті формується спільний соціальний і політичний простір.

Міжкультурна комунікація зосереджена на взаємодії між людьми, між соціальними спільнотами які діють у різних культурних системах. Це означає, що суб'єкти комунікації не мають однакових cultural framework але мають стратегії і технології для комунікації.

Метою досліджень міжкультурної комунікації науковці вважають з'ясування питання про те, як люди з різним культурним капіталом розуміють один одного.

Що включає міжкультурна комунікація?

1. Взаємодію, тобто спільне творення розмови, спільну креативну дію, створення нового інтелектуального чи матеріального продукту.

2. Обмін інформацією, соціально-культурним досвідом, досвідом комунікацій також.

Як культурна різноманітність впливає на зміст комунікацій? Безумовно, збагачує і надає можливості для креативного користування досягненнями іншої культури. Можна додати, конструює цікавість до іншої культури що в позитивному сенсі «провокує» на комунікації з представниками іншої культури.

Базовою основою комунікації можна вважати солідарність між суб'єктами комунікації. Презентація солідарності, на нашу думку, проходить такі етапи: 1. Формування інтересу до іншої культури. 2. Посилання message бажаному об'єкту комунікації. 3. Презентація змісту своєї культурної ідентичності. 4. Презентація позитивного прийняття іншої культури.

І таким чином «кожна культура, – каже Д. Барнлунд, виражає свої цілі та веде свої справи через засоби комунікації» [2, с. 39].

Список використаних джерел:

1. Barnlund, D. Communication in a global village. In M.J.Bennett (Ed.), Basic concepts of intercultural communication: Selected readings. Yarmouth, M.: Intercultural Press.2008.
2. Hall E. T. Understanding Cultural Differences: Germans, French and Americans. Intereultural Press, 2012.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-102>

Лозовий В. С.

*доктор історичних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу суспільних процесів
центру внутрішньополітичних досліджень,
Національний інститут стратегічних досліджень*

ІСТОРИЧНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ ТА ПОРОЗУМІННЯ МІЖ НАРОДАМИ В КРАЇНАХ ЄС

У контексті інтеграційних процесів питання політики міжкультурної взаємодії є надзвичайно важливим для країн Європи. Поважним завданням для ЄС є розробка програм і стратегій міжкультурного співробітництва, дотримання балансу між політикою формування загальноєвропейської ідентичності та втіленням засад полікультурності, діалогу культур, цивілізацій та релігій.

Під міжкультурним діалогом розуміється сукупність зв'язків та взаємодій між різними культурами, а також взаємовпливів культур та культурних запозичень, що сприяють гармонійному співіснуванню представників різних культур у суспільстві.

Наріжним каменем внутрішньої та зовнішньої політики країн ЄС стала політика порозуміння та примирення в ім'я загального прогресу. У цій моделі історія відіграє важливу роль. Створення єдиної Європи передбачає формування спільної «культури пам'яті», основні вимоги якої передбачають: 1. минуле Європи має базуватися на фундаменті основних європейських цінностей, таких як гуманізм, терпимість і демократія; 2. створення відкритої сфери обговорення, яка передбачає взаєморозуміння та примирення всередині націй та між європейськими націями; 3. висвітлювати також незручні сегменти національних історій; 4. судження про минуле базувати виключно на вивченні історичних фактів, водночас відмовитися від поняття «єдиної історичної правди».